

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 25.06.2024 r.

Znak: WZPS-5.431.3.11.2024.JP

**Pani
Oliwia Brzezińska
Kierownik
Środowiskowego Ogniska
Wychowawczego
Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
„Grono” w Koszalinie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniu 28 maja 2024 r. została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Grono” w Koszalinie, mieszczącym się przy ul. Piłsudskiego 11-15.

Czynności kontrolne były wykonywane również w siedzibie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Koszalinie (ul. Piłsudskiego 11-15). Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 57/2024 z 24 kwietnia 2024 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli były zagadnienia dotyczące działalności placówki w zakresie standardu opieki i wychowania oraz kwalifikacji zatrudnionych osób. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 28 maja 2024 roku.

akta kontroli str. 1-14

Podstawy dokonanych ustaleń:

- informacje przekazane przez pana Henryka Zabrockiego – Prezesa Zarządu Oddziału Okręgowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie oraz panią Oliwię Brzezińską – kierownika Środowiskowego Ogniska Wychowawczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Grono” w Koszalinie,
- anonimowe ankiety i rozmowy przeprowadzone z 11 wychowankami,
- obserwacja dzieci i zajęć,
- oględziny pomieszczeń placówki oraz dokumentacja prowadzona w placówce.

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Oceny działalności dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez placówkę następujących zadań.

1. Prowadzenie placówki

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Grono” w Koszalinie funkcjonuje w oparciu o zezwolenie Nr 1/KSII/PWD/2015 wydane na czas nieokreślony przez Prezydenta Miasta Koszalina w dniu 25 czerwca 2015 r. oraz umowy z 11 stycznia 2022 r., 4 stycznia 2023 r. oraz 4 stycznia 2024 r., zgodnie z którymi Gmina Miasto Koszalin zleciła Towarzystwu Przyjaciół Dzieci – Oddział Okręgowy z siedzibą w Koszalinie realizację zadania publicznego pod tytułem: „Wspieranie działań opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży w placówkach pozaszkolnych (świetlice)” w okresach od 1 stycznia do 31 grudnia w latach 2022, 2023, 2024.

Placówka działa w oparciu o statut przyjęty uchwałą Prezydium Zarządu Oddziału Okręgowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie i regulamin. Zgodnie z dokumentacją, placówka prowadzona jest w formie opiekuńczej i jednorazowo może w niej przebywać do trzydziestu wychowanków.

Kierownikiem placówki od 1 września 2023 r. jest pani Oliwia Brzezińska, która spełnia wymagania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wcześniej zgodnie z oświadczeniem Prezesa Zarządu Oddziału Okręgowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie, nadzór nad placówką sprawował Dyrektor Placówek Wsparcia Dziennego TPD pan Bartosz Zabrocki.

Placówka funkcjonuje przez cały rok, w dni robocze, co najmniej 4 godziny dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb dzieci i rodziców wg tygodniowego rozkładu zajęć, w godzinach 11.00 – 17.00 w roku szkolnym, a podczas ferii i wakacji w godzinach 9.00 – 15.00. Dzieci miały w placówce zapewniony posiłek w formie podwieczorku w ramach realizacji programu „Żółty talerz”.

akta kontroli str. 15-18, 31, 95-133, 136-140

2. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Pobyt w placówce jest nieodpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd. Przyjęcie dzieci odbywa się na wniosek rodziców/opiekunów prawnych lub też na podstawie postanowienia sądu. Na dzień kontroli do placówki zapisanych było 50 dzieci. Najmłodsze dziecko miało 6, a najstarsze 14 lat. Nie było dzieci skierowanych przez sąd.

W placówce prowadzony był dziennik zajęć wychowawczych, w którym wychowawca odnotowywał obecność wychowanków na zajęciach w poszczególnych dniach. Zapewnienie wychowankom właściwej opieki skontrolowano na podstawie analizy wpisów z 15 dni wybranych losowo z ostatniego półrocza (w okresie 15.11.2023 r. – 15.05.2024 r.). Zgodnie z dzienną listą obecności w dzienniku zajęć pod opieką jednego wychowawcy przebywało w dniach: 15 lutego 2024 r. w godzinach 15.00 – 17.00 - 19 dzieci, 25 marca 2024 r. - 17 dzieci (drugi wychowawca w tym dniu był nieobecny, wyjaśnił, że przez nieuwagę złożył podpis w dzienniku zajęć jak w dniu pracy), 15 kwietnia 2024 r. w godzinach 13.00 – 15.00 - 19 dzieci, a w godzinach 15.00 - 17.00 - 16 dzieci. W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że nie był przestrzegany art. 28 ustawy o wspieraniu rodziny

i systemu pieczy zastępczej stanowiący, że pod opieką jednego wychowawcy może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

Prezes Zarządu Oddziału Okręgowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie oświadczył, że powyższe wynikało z sytuacji losowych dotyczących konsultacji lekarskich wychowawcy.

Na dzień kontroli do opieki nad dziećmi zatrudniony był wychowawca oraz kierownik-wychowawca, co oznacza, że placówka zatrudnia wychowawców adekwatnie do liczby miejsc określonej w regulaminie oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w poszczególnych formach reguluje art. 24 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówka prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Przy realizacji celów współpracuje z rodzicami/opiekunami prawnymi, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi (art. 23 ust. 1 ustawy).

Z informacji uzyskanych od kierownika placówki oraz z zapisów w dziennikach zajęć wynika, że dzieci mogły korzystać z pomocy w nauce i przy odrabianiu lekcji. Szczególną opieką objęto pięcioro wychowanków z opóźnieniami lub trudnościami szkolnymi. W wyniku podejmowanych działań uzyskano poprawę umiejętności szkolnych i zachowania dzieci.

W ramach zapewnienia czasu wolnego i rozwijania zainteresowań, w placówce prowadzone są cykliczne zajęcia z elementami socjoterapii, arteterapii, dramy, manualno-plastyczne, umuzykalniające, kulinarne i profilaktyczne. Wychowankowie uczestniczyli w wyjazdach na kolonię i na biwak nad morzem, w wycieczce do Sierakowa Sławieńskiego oraz wyjeździe konkursowym do Warszawy. Placówka zapewnia również wychowankom wyjścia do muzeum, teatru, kina, filharmonii, biblioteki. W placówce realizowany był program „Rozwijanie zainteresowań i pasji twórczych podopiecznych T.P.D.” – zajęcia artystyczne we współpracy z Zarządem Głównym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i firmą PEPCO. Wychowankowie brali udział w 20 Europejskim Festiwalu Filmowym „Integracja Ty i Ja” oraz uroczystym podsumowaniu programu „Cyfrolatki”.

Podczas kontroli przeprowadzono ankiety i rozmowy z 11 wychowankami w wieku od 9 do 12 lat. Wychowankowie potwierdzili, że w placówce otrzymują pomoc przy odrabianiu lekcji. Dwie osoby podały, że wychowawca rozmawia z nimi o ważnych dla nich sprawach, a 9 osób wskazało, że czasami rozmawia. Dwie osoby potwierdziły, że rodzice i inni członkowie rodziny mogą przychodzić do placówki oraz brać udział w imprezach, wyjazdach organizowanych przez placówkę, natomiast 7 osób wskazało, że nie mogą. Jedna osoba nie odpowiedziała na to pytanie. Wychowankowie wskazali, że w placówce poza odrabianiem lekcji grają na komputerze i w gry planszowe, oglądają, lepią z gliny, robią bransoletki, mają różne zabawy, zajęcia kulinarne i plastyczne (malują, rysują), wychodzą na dwór jak jest słońce, rozmawiają z innymi, z koleżankami, odpoczywają, często jedzą jakieś jedzenie np. płatki, kanapki oraz bawią się: w rodzinę, lego, z koleżankami, z przyjaciółmi, z kolegami w chowanego.

Wychowankowie wskazali pracowników w placówce, którzy traktują ich dobrze. Jeden wychowanek podał, że nie ma takich. Nikt nie wskazał osoby w placówce, która źle ich traktuje. Przeprowadzona w dniu kontroli obserwacja potwierdziła prawidłowe relacje pracowników placówki z wychowankami.

Przeprowadzone wśród wychowanków ankiety oraz rozmowy kierowane wskazały na pojedyncze przypadki występowania w placówce przemocy rówieśniczej, co zostało przedstawione w tabeli poniżej.

	nie	spotkało mnie	widziało m	kto był sprawcą?	
				dorosły	dziecko
kopania, bicia, szarpania, itp.	6	2 (bicia, szarpania)	3 (w tym 2 - szarpania)		5
wyzywania, wyśmiewania, obrażania, zastraszania, prześladowania, gnębienia, poniżania itp.	8	2 (w tym 1 - wyzywania obrażania, 1 - wyzywania, wyśmiewania)	1 (wyzywania, wyśmiewani a, obrażania)		3 (w tym 1 - dawno kolega)
wymuszania, wyłudzenia pieniędzy lub innych rzeczy, kradzieży	11				
namawiania do stosowania środków odurzających (alkohol, narkotyki, dopalacze)	11				
namawiania do oglądania szkodliwych treści (przemoc, okrucieństwo wobec zwierząt, pornografia, zachowania szkodliwe dla zdrowia – patostreamy, wyzwania)	11				

Wskazuję zatem kierownikowi placówki na konieczność obserwacji wychowanków i podejmowania działań w celu przeciwdziałania nieprawidłowym zachowaniom.

Analiza ankiet oraz rozmów przeprowadzonych wśród dzieci potwierdza, że w placówce są stosowane kary i nagrody. Jako nagrody wychowankowie wskazali słodycze, lody, pizza, wyjście na dwór, dyplomy, książki. Jedno dziecko podało, że nie wie jakie są nagrody. Wśród kar sześćcioro dzieci podało zakaz grania na komputerze, po dwie osoby podało zakaz grania, 1 dzień bez grania. Jeden wychowanek wskazał siedzenie na krześle przy stole żeby się wyciszyć, a jeden podał, że nie ma kar. Pięcioro dzieci odpowiedziało, że w sytuacji, gdy nie zgadza się z karą może porozmawiać, dwoje, że może zaprzeczyć. Jedno dziecko nie wiedziało, co może zrobić w takiej sytuacji. Trzy osoby podały, że nie miało kary, a jedna - nie miała takiej sytuacji.

Z odpowiedzi udzielonych przez dzieci wynika, że podoba im się w placówce: miłe traktowanie, komputer, nagrody, wychowawcy, różne, fajne zabawy, fajne, miłe panie, zajęcia, zabawy, komputery, plastyka, wszystko się podoba.

Na pytanie „Co chcesz zmienić w placówce?” jedno dziecko wskazało „żeby dzieci nie krzyczały”, a jedno „darcie się dzieci”. Dziewięcioro wychowanków podało, że nie zmieniłoby nic w placówce.

Podczas kontroli dokonano obserwacji dzieci i zajęć prowadzonych przez kierownika placówki. W zajęciach wzięło udział czternaścioro dzieci. Obserwowano zajęcia na temat „Prawa dziecka”. Prowadzący po krótkim wprowadzeniu do zajęć przeprowadził pogadankę na temat praw dziecka. Dzieci wypowiadały się o otrzymanych ilustracjach i ich opisach, a następnie uczestniczyły w zajęciach plastycznych. Zajęcia były adekwatne do wieku i potrzeb wychowanków, odbywały się w przyjaznej, serdecznej atmosferze. Prowadząca poświęcała uwagę poszczególnym dzieciom, udzielała indywidualnych wskazówek, była miła, sympatyczna i opanowana. Drugi wychowawca obserwował zajęcia, wykonywał czynności pomocnicze, nie angażował się w opiekę nad dziećmi. Wychowankowie chętnie uczestniczyli

w zajęciach, byli zaangażowani, kreatywni i zainteresowani tematem, potrafili słuchać siebie nawzajem. Obserwowane zajęcia oceniono pozytywnie.

akta kontroli str. 3-25, 30, 32-53, 64-90, 135

3. Kwalifikacje osób zatrudnionych do opieki nad dziećmi oraz pozostałych pracowników placówki, a także wolontariuszy współpracujących z placówką

W placówce, do opieki nad dziećmi zatrudniony był wychowawca i kierownik/wychowawca. Od 1 września 2023 r. kierownikiem placówki jest pani Oliwia Brzezińska. Osoby te spełniały wymogi określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wychowawca zatrudniony w ramach umowy zlecenia od 1 września 2023 r. miał określone zlecenie: „Opieka nad dziećmi i młodzieżą w Placówce Wsparcia Dziennego „Grono”, ul. Piłsudskiego 11-15, Koszalin”. W czasie trwania kontroli aneksem do ww. umowy zlecenia zmieniono zlecenie do wykonania na: „Wychowawca w Placówce Wsparcia Dziennego „Grono”, ul. Piłsudskiego 11-15, Koszalin”.

Na dzień kontroli placówka nie korzystała ze wsparcia wolontariuszy.

akta kontroli str. 19-22, 26-29

4. Warunki lokalowe.

Placówka posiadała potwierdzenie Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Koszalinie MZ.5580.41.2012 z dnia 22 listopada 2012 r. w zakresie spełnienia wymagań przepisów ochrony przeciwpożarowej. Pozytywna opinia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie PS-N-HDiM-4706/7/12 z dnia 12 listopada 2012 r. w zakresie higieny pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówce została poddana ocenie w czasie poprzedniej kontroli. W czasie obecnej kontroli nie przedłożono powyższego dokumentu. Prezes Zarządu Oddziału Okręgowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Koszalinie zadeklarował w czasie kontroli, że złoży wniosek o wydanie duplikatu ww. dokumentu.

Ognisko mieści się na drugim piętrze kamienicy przy ul. Piłsudskiego 11-15 w Koszalinie. Na placówkę składają się:

- sala do zabaw/zajęć, wyposażona m. in. w stoły, krzesła, szafy na materiały edukacyjne i plastyczne, tv, konsole do gry, głośnik i komputer,
- pracownia komputerowa, wyposażona w pięć stanowisk komputerowych oraz szafy na materiały edukacyjne i plastyczne,
- pokój do nauki/biblioteka, wyposażona m. in. w duży stół, krzesła, regały i szafy na materiały edukacyjne i plastyczne,
- szatnia, wyposażona w szafki i wieszaki,
- łazienka koedukacyjna, wyposażona w dwie umywalki, i dwie toalety,
- kuchnia, wyposażona w meble kuchenne, naczynia, niezbędny sprzęt AGD.

Warunki są adekwatne do liczby i potrzeb wychowanków.

akta kontroli str. 16-18, 54-55

5. Sposób prowadzenia dokumentacji określonej w regulaminie placówki.

W placówce prowadzona była następująca dokumentacja: dziennik zajęć obowiązujący w danym roku szkolnym z listą obecności dzieci, program pracy Ogniska oraz dokumentacja

wychowanka – wniosek i zgoda rodziców o udziale dziecka w zajęciach Ogniska, niezbędne informacje o wychowanku.

Wszystkie dzieci objęte były wsparciem placówki na podstawie zgody rodziców.

Podczas kontroli analizie poddano dokumentację 4 losowo wybranych przypadków dzieci. W teczkach dzieci znajdowały się wskazane w regulaminie dokumenty. W dokumentacji znajdowały się wpisy świadczące o współpracy placówki z rodzicami/prawnymi opiekunami. W indywidualnej dokumentacji dwóch wychowanków brakowało informacji o działaniach podjętych przed przyjęciem dziecka do placówki, czy np. rodzina objęta była wsparciem asystenta, czy w rodzinie prowadzony był nadzór kuratora sądowego. Pouczono kierownika placówki o konieczności zbierania i dokumentowania informacji na temat sytuacji dzieci. Na podstawie rozmowy z kierownikiem ustalono, że w przypadku trojga dzieci z podmiotami leczniczymi nie prowadzono współpracy, ponieważ nie było takich potrzeb. Natomiast w przypadku dwójki dzieci ze względu na ich radzenie sobie z obowiązkami szkolnymi i nauką nie było potrzeby współpracy z placówkami oświatowymi.

W dokumentacji były informacje dotyczące współpracy placówki z pracownikiem Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koszalinie, w ramach której odbywały się na terenie placówki zajęcia edukacyjno-profilaktyczne na temat COVID-19 dla podopiecznych i wychowawców, zdrowego odżywiania, przestrzegania higieny podczas przygotowywania i spożywania posiłków, zachowania bezpieczeństwa w czasie ferii zimowych oraz podstaw udzielania pierwszej pomocy.

W czasie kontroli stwierdzono, że dokumentacja wychowanków nie jest zabezpieczona przed dostępem osób nieuprawnionych. Pouczono w powyższym zakresie. Kierownik placówki zobowiązał się do umieszczenia dokumentacji wychowanków w szafce zamykanej na klucz.

akta kontroli str. 16, 41-49, 56-63, 134

Podsumowanie ustaleń kontroli

1) stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- nie przestrzeganie przepisu stanowiącego, że pod opieką jednego wychowawcy może przebywać nie więcej niż 15 dzieci.

2) przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- zaniedbanie

3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- niezabezpieczenie w placówce standardów opieki, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- Kierownik Środowiskowego Ogniska Wychowawczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Grono” w Koszalinie,

5) uprawnienia jednostki kontrolowanej:

- zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

6) wpis w książce kontroli:

- Pozycja 1

7) wystąpienie otrzymują:

- kierownik Środowiskowego Ogniska Wychowawczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci „Grono” w Koszalinie,
- Wojewoda Zachodniopomorski.

W celu poprawy i podniesienia efektywności pracy placówki

**wydaję
zalecenie znaczące:**

zapewniać dzieciom opiekę zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Joanna Płachta

Starszy inspektor wojewódzki

Joanna Dunajewska

Inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora

Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak – Sikorska